

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRAFICA.

La agricultura y lo lliure-cambi.

Als agricultors que encara creuen bonament que las doctrinas lliure-cambistas han de beneficiar á la agricultura pàtria, portantla á un alt grau de desenrotllo, los hi recomaném la lectura dels següents párrafos, extrets d' una important revista extranjera, sobre l' estat mísero á que la implantació de dits principis ha conduhit á la agricultura inglesa.

«Si la llibertat comercial fos manifestació de riquesa,—diu— certament no hi hauria en lo mon agricultura més brillant, més rica, més florent y més próspera, que la agricultura inglesa! En Inglaterra 's gosa de la llibertat comercial la més completa, la més omnímoda; la agricultura emplea tots los medis perfeccionats, no soporta cap dret de aduanas.

Si poble hi ha en lo mon ahónt no 's degui trobar un pobre, un menesterós, deu esser segurament en Inglaterra; perquè próximament farà quaranta dos anys que aquella nació gosa del régimen ab que la dotá Robert Peel en 1844. Los agricultors inglesos han tingut, donchs, tot lo temps necessari pera fer experiencias y ensaigs de tota mena! Ells seguiren los consells de sos economistas que 'ls hi deyan: «Ensaieu de cambiar vostre cultiu! No podeu produhir cereals, donchs, feu pasturas! No

podeu recolectar blat, ni remolatxas, ni ordi, ni lli, ni canem etc., etc., sembreu altra cosa.»

Dedicaren sas terras á pasturas y ara s' apercibeixen de lo molt que han perdut, renunciant á sas cullitas de cereals y no guanyant grant cosa creant aquellas.

La població animal s' ha desenrotllat, necessari es regoneixeho en una certa proporció, en lo que pertoca al bestiar gros; la rassa bovina ha aumentat en vint anys, de 1.100.000 caps, lo que representa próximament 5 á 6 milions de pessetas de productes; pero al mateix temps, la agricultura inglesa ha perdut 10 milions de caps de moltó, que evaluant cada cap á 50 pessetas—que no es necessari sian molt pesants pera valerho—s' obté una suma igual de 500 milions.

La Inglaterra ha perdut, donchs, exactament d' un costat lo que portava guanyat per altre, quedant en la mateixa situació per lo que respecte al bestiar. Heus aquí lo progrés..... Pero en cambi hi arriban del exterior mil trescents milions de pessetas en cereals, per avuy, que ella no pot ja cultivar; sufrint més y més cada dia los efectes de la invasió dels productes americans.

Los economistas inglesos recomanan ara á sos compatriotas que no fassan ja pasturas per haver demostrat la experiència que aquestas no produheixen sempre satisfactoris resultats. La falta de base fixa que ha caracterisat sempre á tots los economistas de la escola lliberal, ha donat per resultat en Inglaterra que 'ls lots de terra que valian en 1874, 290 milions, hagin baixat en 1878 á 245 milions, calculantse son valor, avuy dia, en 125 milions, lo que ve á probar que la propietat en Inglaterra, ha disminuït casi bé la meytat, en lo transcurs de deu anys.»

Y no son tan sols aquestos los *beneficis* que n' ha reportat la classe agricola de la escola económica lliberal, sino que també á la mateixa 's deu lo tractat de comers de 1860 que agarrotá la Fransa á la fabricació inglesa, essentho poch després la Alemania, Italia, Austria y Russia, ab tractats basats tots ells en afavorir la agricultura y en especial la exportació de vi. Mes avans de espirar lo ter-

me del conveni han sigut denunciats tots com altament ruïnosa per a les classes productores, no trobant sos governs altra solució per a alçarlas del aniquilament y posició en que jeyan que imitar lo patri exemple del poble més gran del món, de la república proteccionista, dels Estats-Units, que gracias als productes de sos drets de aduanas que s' eleven avuy á més de mil milions de pessetas l' any, han trobat lo medi de reduhir son deute de 8 milions desde la guerra separatista, mentres que 'l nostre, l' espanyol, augmenta en proporcions espantoses cada any.

Comparin ara los agricultors las ditxas que 'ls reservan los Morets y Figuerolas ab sos tractats de comerç, ab los beneficis que hi reportaria la aplicació d' un sistema, sancionat per la pràctica y seguit per totes las nacions que encara senten viu en son pit lo sagrat foc de la patria.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Molins de vent.

Als agricultors que no vulgan tenir los grans cuidados que se necessita per a fer anar las màquines de vapor destinadas á las elevacions d' aigües per a regar, son als qui les convé los molins de vent. Aquestos no exigeixen com las màquines de vapor, tenir un bon maquinista, llimpiar sovint la caldera y dirigir ab intelligencia la màquina. Los molins de vent van tot sols y com los bons son automàtics y robustos, d' aquí que no siga necessari vigilarlos.

Los molins de vent son de gran utilitat en los llocs que lo carbó va car, y 'l vent bufa ab força y sovint. Per regla general per forsas petites de 1 á 3 caballs, es el millor motor, puix

no se deu fer gasto algun per ferlo anar, y dich sens gasto, porque l' oli que se necessita es molt poch.

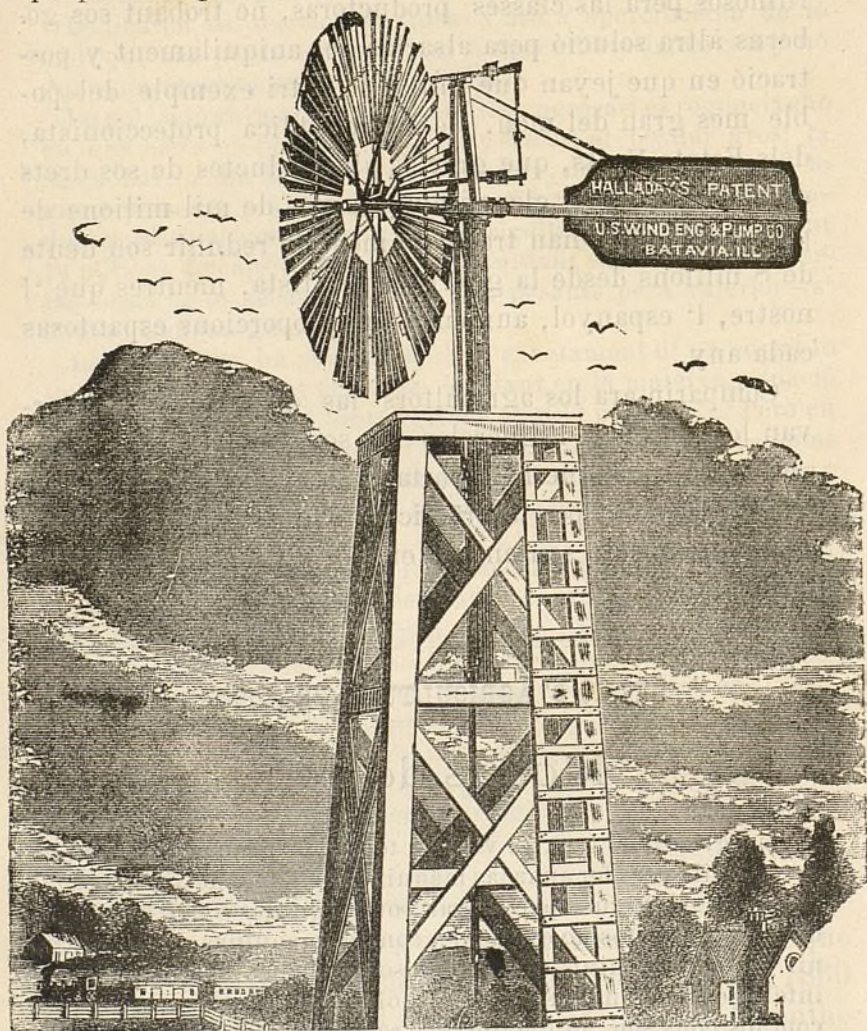

FIG. 180. — Moli de vent Halladay.

Pera que 'ls molins de vent sigan profitosos es condició indispensable, que tingan, relativament, un gran dipòsit per anarhi acumulant aigua durant los dias que fa vent, y tenirne axís cuan non fassi, puix de lo contrari sent petit lo dipòsit no

tindrem l' aigua suficient durant las épocas calmosas. Aquests dipòsits ó bassas poden ferse ab economía, aprofitant la estructura del terreno, ó fentlos de parets mistas de mamposteria y terra. Per fer aquestas obras, sempre será millor acudir á una persona entesa, qui sabrá adoptar lo que sia mes económic y mes convenient.

Tot bon molí deu poder regularisars la velocitat automàtica-ment, en cas de un excés de vent se deu poder tenirlo ben fixo, y ademes deu ser possible cuan se vulgui, pararlo al moment.

Lo grabat adjunt representa 'l molí nort-americaná. Halladay; se proporciona á Barcelona en lo dipòsit de bombas del Sr. Fornell, Rambla de Canaletas, n.º 4, es d' els millors que se fan y son ja coneguts á Catalunya per sos bons efectes.

També son de gran utilitat los molins de vent, en los desecaments d' els terrenos pantanosos, ya siga degut á l' aigua de filtracions, ó be per acumularse, per ser los terrenos mes baixos que 'ls altres, las aigües de pluja. A Holanda han fet grans serveys; en América s' usan molt. ¿Perque á Catalunya que tan necessaris son y que poden instalarse en molts punts, no se fá?

G. J. DE GUILLEM GARCIA.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

Girona.—La Societat de veterinaris d' aquesta provincia está fent treballs importants pera cerciorarse de la eficacia del virus del carbuncle atenuat per lo quimich francès Mr. Pasteur, inoculat en lo bestiar. En lo districte de Puigcerdá també se ha probat lo mateix procediment habent donat molts bons resultats en lo bestiar boví, porquí y de llana y fins se ha probat ab las gallinas habent lograt preservarlas completament de la malaltia del carbuncle que 'ls feya estragos.

Segons noticias continua molt encalmat lo negoci del vi en tota Espanya. Los preus se sostenen, pero ab molt pocas vendas. No cal fer gran cas de aixó, no obstant, puig que podria obeir á la escassés del vi que ha quedat á Espanya per vendre.

—Nos escriuen de la Espluga del Francolí qu' aquest any se 'ls hi prepara una hermosa cullita.

Las vinyas mes sanas qu' altres anys están atestadas de rahims y 'ls olivers que han quedat de la *razzia* que tots los anys fan los pagesos, están cuberts de flors.

Vulga Deu, donchs, que cap pedregada ni contra temps malmeti la cullita d' enguany.

Sabadell —Lo dia 6 del actual se procedí á la medicació d' uns quants ceps contra el *mildiu*, los quals se troban en una terra procedent de rieral, estant en bon estat de desenrotllo, pero bastant atacats de la dita plaga. La operació s' efectuá en uns vinyats de D. Jaume Torras d' aquella ciutat y foren presents al acte lo dit Sr. propietari y dos de sos masovers, los senyors D. Joan Badia y D. Domingo Hugas, vehins de dita ciutat; los Srs. Camarasa y Aldrofeu, acompanyaban també al Sr. Culell autor del procediment (*innomine*) contra lo *mildiu*. Las classes de ceps que se medicaren están en un cuadro y foren moscatell romá, xarel-lo, sumoll, macabeo, terrassench, pansa, multonec, etc , etc.

Després passá á practicar-se lo mateix procediment en uns terrenos propietat de D. Joan Fontanet de la mateixa localitat anomenada Casa Roquetes; lo terreno es argilo-granullench, essent sumolls la classe de ceps tractats.

San Cugat del Vallés. —*Serdanyola* 7 Juliol. —En una propietat de D. Pau Fatjó dels Urons s' ha aplicat l' insecticida de D. Pau Colell, inventor del mateix, á presencia de D. Gabriel Camarassa de Barcelona y D. Tomás Plá de Gracia, pera combatre lo *mildiu* en deu ceps en estat completament arémich y sens vegetació, aquets ceps habian sigut tractats anteriorment per la lletada de cals y sulfat de coure y pera comparar se medicaren altres deu ceps que estaban invadits per lo *mildiu*, pero que eran verges d' altre tractament, per medi del insecticida Colell.

Las noticias que respecte á lo anterior anirém adquirint las donarém desseguida á nostres suscriptors.

San Andreu del Palomar. —Lo dia 3 del actual lo Sr. Colell autor del insecticida d' aquest nom, contra la *filoxera*, se dirigi acompanyat dels senyors Aldrofeu, Camarassa, Pujat, Simó y Curto de Barcelona al vehioble de S. Andreu de Palomar, en qual terme municipal y en la propietat de don Baltasar de Casanovas y á presencia y ajuda del parcer D. Faust Bartomeu vehi d' Horta, se passá al corresponent exámen dels ceps que aquest cultiva, y enterada la comitiva de la existencia de la *filoxera*, se esculli un tros de dita vinya que están invadida, presentaba una regular vegetació, pero molt inferior á la del any prop-passat, segons dictámen del sobre dit parcer; allí s' aplicá l' insecticida referit en 25 ceps de sumoll la mejor part y algun xarello; lo terreno en que está situada aquesta vinya es algo pendient y la terra es argilosa-*torturanenca*.

Diu «*El Labriego*» de Vilafranca del Panadés. —Sabém que la Junta Directiva de nostre Centre Agrícola está disposant los preparatius corresponents ab lo fi de convocar una reunió general de viticultors d' aquesta comarca al objecte de escullir los medis mes convenientes pera lo desgraciát cas de que la terrible *filoxera* penetri en nostres vinyats.

Donada la censurable apatia que domina als propietaris rurals acudirán aquets en be de sos propis interessos á tant important reunió?

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Cervera.—La cullita de cereals y llegums en aqueixa comarca s' ha presentat be, gracias á las últimas plujas, essen aixís que estava casi perduda del tot; la del vi será molt bona, si no ve cap contra temps.

Santa Coloma de Queralt.—Lo bestiar mular ha tingut poca sortida y lo boví s' ha vist sense compradors. La concurrencia á la fira ha sigut numerosissima.

Falset.—Los avellaners prometan escassa cullita, la que no arribará á la meytat de la ordinaria en la generalitat de las partidas.

La exportació de vins segueix encalmada y no aten á la falta d' existencias en los cellers, sino á la paralisació absoluta de la compra.

Gerona.—Ha acabat en molts punts d' aqueixa provincia la sega dels cereals. En algunas comarcas lo gra del blat no ha arribat á madurar.

Granollers.—S' han acabat en aquesta comarca los trevalls de la sega.

Debem fer constar que la cullita del blat satisfá als pagesos. La del vi se presenta be en molts punts del Vallés si be en determinadas encontradas son terribles los danys ocasionats per las últimas pedregadas.

La Garriga.—La sega s' ha presentat bey los vinyats mostran sos ceps carregats de rahims; tot lo que fa esperar una bona cullita si Deu no 'ns envia cap calamitat.

Reus.—Aquest mercat continúa tan encalmat com temsps ha venim indicant, se fan operacions únicament pera lo consum que 's troba bastant sortit.

Atmetlla Esperansa.—Ha vingut fentse alguna cosa animantse un poch los preus, s' ha colocat de 14 á 14 1/2 y fins 14 3/4 ds. en clases bonas, en classes fluixas solzament s' ha pagat de 13 3/4 á 14 ds. quintá.

Planeta.—Escaseja. los preus son nominals de 16 á 16 1/2 ds.

Molla.—Las existencias en plassa no son molt importants, las operaciones curtas y 'ls preus no varian de 8 á 8 1/2 ds. lo sach de 50'40 kilos.

Avellana.—Hi ha calma, s' han fet alguns embarchs pero de poca importancia. Las existencias son bonas, los preus fluixos, cotisantse de 26 1/2 á 27 1/2 pessetas lo sach de 58'40 kilos.

Olis.—Entradas regulars, vé observantse mes animació colocantse ab seguidesa als preus de 10 1/2 y 10 3/4 rals lo quartá per lo de arrieria.

Los de Reus fins de 14 1/2 á 15 1/2 rs.

Vins.—Se nota algun petit moviment en la demanda de vins dolços y per conseguent de las Mistelas las quals se pagan sobre 10 ds. las blancas.

Los demás vins continúan en son estat de paralisació fentse mol pocas transaccions als preus de Priorat de, 12 á 13 ds baix idem de 9 1/2 á 10 ds.

Tortosa.—Acaban en aqueixa comarca la sega dels sembrats. La cullita per lo general ofereix bon aspecte y las vinyas no han sigut perjudicadas per ara, mostrant bon fruit.

Tortosa.—En aquesta horta ja tothom ha segat, pero 'ls pagesos en general no esperan pas una gran cosa d' aquesta cullita de cereals. En varis pobles de la provincia la actual cullita no donará pas, de molt, lo que se habia cregut, puig se veu que 'ls blats, á causa dels continuats vents, moriren antes de que pogués madurar lo gra, lo que farà que aquet siga escas y poch aprofitable.

Vich.—Lo mercat de Sant Joan, que es un dels millors que en Vich se celebren, ha sigut del tot destorbat per la pluja. Acabanse la sega, los ordís, gracias sens dupte á las últimas regadas, prometen esser ben granats. D' esperar es que 'ls demás blats seguirán la granó del ordi, y la cullita del blat, á pesar de no haverhi molts garbas en sa sega, será regular.

Vilafranca del Panadés—Farinas.—Se fan las primeras regulars de Saragossa, á 16 ptas. quintá catalá, las de Barcelona, á 15 3/4 ptas. superiors de cilindros á 19 1/2 ptas. de forsa á 16 3/4 ptas. fabricada ab pedras y á 18 ptas. si es ab cilindros: forsa baixa pera lo consúm particular á 15 y 1/2; las segonas á 13 1/2 ptas. quintá; terceras y cuartas á 7 1/4 y 6 ptas. quintá, respetivamente.

Despullas.—Sagó á 10 1/2 rs. quartera ab tendencia al alsa majorment las classes superiors; sagonet á 9 1/2 rs. y menudillo á 10 3/4 rs. classes superiors.

Blat de moro.—Lo groch se preten per classes regulars á 39 rs. quartera.

Fabas.—Las Novellas á 42 rs. cuartera; los fabons de la cullita anterior á 45 rs.

Llúbins.—Escassas operaciones de manera que los preus son nominals y de poca importancia.

Ous.—A 32 cuartos dotzena la major part de las operaciones.

Vinaroz.—Ja s' ha comensat á batre fa alguns dias. No es estrany que 'ls pagesos no hajan esperat á que 'l grá estigués assahonat pera batre haventse posat la palla á 6 y mitx rals la arroba; aixó es, mes cara que la garrofa. Lo blat ofereix poch rendiments, donchs apenas ha guanyat; los del ordi son un poch mellors.

Diu El Labriego de Vilafranca del Panadés.—Han acabat los treballs de la sega en aquesta comarca, la cual no ha defraudat las esperansas dels pagesos. Ara sols manca desitjar que la próxima cullita del vi, que tan nimia es d' uns cuants anys á aquesta part, dongui semblants resultats que la dels grans. Per desgracia no se espera aixis donadas las senyals evidents que en molts vinyats presenta la devastadora plaga del *mildiu*.

IMPRENTA DE VÍCTOR BEROÉS Y FELIU, TAPINERÍA 17 —BARCELONA.